שיחות קודש
מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עלון 431
פרשת ויקהל
תשע"ו

בס"ד

[שיעור מס 2 בפרי הארץ פר' כי תשא
נמסר במוצ"ש פר' תצוה תשע"ו]

העיקר הכוונה

קראנו בפרשת השבוע שעבר 'ובלב כל חכם לב נתתי חכמה'. עד שאדם לא נהיה חכם לב, אינו יכול לקבל חכמה. ויש להבין מהו חכם לב? הספורנו מביא בפרשת פינחס שהקב"ה אמר למשה רבינו ע"ה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו – ומבאר, 'מוכן לקבל אור פני מלך חיים'. זהו הפשט 'חכם לב', וזה מה שמלמד אותנו הפרי הארץ זי"ע בכל שבוע מחדש בכל מיני צורות שונות שנהיה מוכנים ומזומנים לראות בכל דבר אור פני מלך חיים. למלאות את הלב בצורה ולא בחומר, בסיבה ולא בנדמה כמציאות, לא עם גוף אלא עם נפש. ובהמשך אי"ה נרחיב בזה. בספר שיחות מוסר (ר' חיים שמואלביץ זצ"ל) מביא הוכחות לכך שיהושע עמד בתחתית הר סיני וחיכה והכין את עצמו לקבל את משה רבינו ואת אור התורה... השפ"א מביא שלאדם ישנן ב' עבודות, האחת לקבל את אור התורה להאיר את הנפש, אך בד בבד עם זאת צריך גם לסלק את המפריעים. וכפי שמבאר הפרה"א על הפסוק 'אם תבקשנה ככסף', כידוע שכשרוצים לדבק שתי חתיכות כסף, יש קודם לגרד את המקומות בהם ישנה חלודה ורק אז אפשר לדבקם היטב. כמו כן אם אדם רוצה להגיע לדבקות בה' על ידי התורה, אין זה

מאמרים

ידוע הפתגם 'כל העולם כולו גשר צר מאוד והעיקר לא להתפחד כלל'... מדוע אומרים להתפחד ולא לפחד? עפ"י השיעור מתבאר כי הפחד הראשוני שאדם עובר, מגיע כדי שיפנה אותו ליראת ה', ובמצאת יחיה את הנפש שלו ויחיה חיי נפש, א"כ הפחד הראשוני הינו דבר חיובי מאוד! אך הפחד הופך להיות שלילי כשאדם במקום ללמוד את הפחד ולהתבונן בו, הוא מפתח אותו

ומגיע דרכו לפחדים נוספים... על כן אומרים להתפחד – שאדם יידע לעצור בזמן הנכון ולהפיק את התועלת הרוחנית בכל מצב שעובר עליו.

מטבע של אש

'שלשה דברים נתקשה משה רבינו, והראה לו הקב"ה מטבע של אש'... מבאר ה'חקל יצחק' זי"ע, משה רבינו נתקשה, כיצד יתכן להביא מחצית השקל, בה יקנו קרבנות ציבור, ותמידים להקרבה היומיומית, ויתכפר לבני ישראל, ותשובה מה יהא עליה? הראה לו הקב"ה מטבע של אש. לפי אחד הפשטים היה איסוף מחצית השקל לאחר מעשה העגל, אז אמר הקב"ה: כעת יש לכם הזדמנות אם תביאו את מחצית השקל באותה התלהבות שנתתם את הזהב לעגל בכך תגלו את שאיפתכם האמיתית להשראת השכינה ובכך יכופר לכם. זהו מטבע של אש, אש הרצון הבוערת בקרבנו תמיד אם מפנים אותה לאפיק החיובי...

מספיק ללמוד ולקיים את התורה הק', אלא צריך גם לסלק את כל החיצוניות המפריעה לעבודת ה'. ולמעשה הכל תלוי במחשבה של האדם, כי לפי המחשבה כך דרגת הדבקות של האדם בבורא ית'.

"כללא דמילתא שכל התורה והמצוות אינם מועילים לאדם ח"ו אם הם בלי דבקות הנזכר"...

אלו דברים יכולים לגרום לאדם לחיות בדבקות? הפרה"א בקטע זה מבאר בחריפות בהכרח האדם לדבוק בחיי הנפש, וכותב הלא לאחר שאדם הולך מן העולם גופו נשאר כאן באדמה, ומה שלוקח איתו לעולם העליון הוא את הנפש, ואת המידות שהם כוחות הנפש. אולם אם כאן בעולם האדם לוקח את כוחות הנפש ומשקיע אותם בגוף, כשיגיע לעוה"ב לא ישאר לו נפש ח"ו כי את הכל השאיר כאן. והשפ"א מתבטא ביתר חריפות כי מי שלמד כאן בעוה"ז את התורה כדי לגדל את עצמו, כשיגיע לעולם הבא ימצא דפים ריקים משום שאותיות פורחות באויר... וכל זאת כי האותיות של התורה הינם כוחות רוחניים שהקב"ה מוריד בהשתלשלות לעולם כדי להחיות את נפש האדם. אך אם האדם לומד בשביל להעצים את עצמו ולא מחפש להדבק בה' ע"י הלימוד, ממילא האותיות הללו לא משיגות את מטרתן ואינן נשארות לו ליום פקודה מאחר שמגשם אותם לצרכיו. וז"ל: ***'וכי הקב"ה חפץ שימלא כריסו בש"ס ופוסקים?***... גם הרה"ק בעל אור המאיר זי"ע לא חושך את שבט לשונו וכותב: ***'מי שמעשהו בלא חכמה ובלא תבונה כי אם מצות אנשים מלומדה ובלא דחילו ורחימו ובלא התעוררות הנפש, יידע נאמנה שרשימה לא ניכר למעלה אפס מעט מן המעט וזהו הכסיל בחושך הולך ואין נוגה לו וערום יישב שם, ערום בלא מצוות ערום בלא לבוש'***... בתנא דבי אליהו מביא, שאליהו הנביא פגש פעם בדייג, שאל אותו אליהו מדוע אינך עוסק בתורה? ענה לו מכיון שאיני יודע. שאל אותו, ובמה הינך עוסק? דייג הנני. ופרט לו כיצד מכין את הרשת ואת כל הכלים לדוג... שאל אותו אליהו הנביא, וכיצד את זה הנך יודע? ענה לו: אין לי ברירה אז למדת הלא אני צריך לחיות ממשהו... זהו לימוד בשבילנו, ***אם אדם יודע שללא התורה והמצוות אין לו ממה לחיות אזי ישקיע בזה את כל מרצו ויצליח להשיג את זה.***

דרך זו חידש לנו הבעש"ט הק', שכשאדם חי 'בכל דרכך דעהו' יכול בכל מקום שנמצא להשיג דבקות בבורא ע"י שיפנה את מחשבתו לגלות את הקב"ה בכל מצב, ואז כל חייו הופכים לחיים של תורה. וכפי שביארנו מספר פעמים ישנו אדם שלומד את סוגיית 'מחליף פרה בחמור', וישנו אדם שמקיים בפועל בעבודתו מחליף פרה בחמור, אך שניהם אם נותנים את המחשבה הנכונה לראות את יד ה' שניהם יכולים להגיע לאותה דבקות. ואמנם נכון הדבר שמי שלומד מחליף פרה בחמור הוא עוסק ברוחניות ומי שמקיים מחליף פרה בחמור הוא מתעסק בגשמיות, אך הנקודה המרכזית שלימד אותנו הבעש"ט הק' היא לא לבדוק מי יותר חשוב, אלא כיצד כל אדם יכול להגיע מהמקום שהקב"ה שם אותו לשלמות הנפש שלו!!! כי המידות מתעוררות באדם בכל מקום, הן בביהמ"ד והן בחוץ בעבודה.

"וכל יכולת האפשרי בהשגת האדם מדבקותו בגשמים, יש לך אדם ויש לך אדם, הכל לפי מה שהוא, באותו הדבקות עצמו מחויב בעבודת הבורא ית', ובו ידבק כי זה כל האדם".

להבין מה זו דבקות כבר ביארנו בשבוע שעבר, כי רק דרך הדברים הגשמיים אדם יכול להשיג מהי דבקות אמיתית. אפשר לראות זאת כשאדם שקוע בדבר מסוים כגון השקעה כספית או כל דבר אחר הוא שוכח מכל מה שסביבו ודבק במטרה, כמו כן האדם צריך להיות דרוך כל הזמן למצוא בכל נקודת מעבר שלו כיצד להתחבר דרך זה לה'. ומדוע? ממשיך הפרה"א:

"בכדי שיהיה לו השארות שם אדם אחר פטירתו והתפשטותו מן הגוף להשתמש בכל השגותיו הנ"ל בניצחונו אז יתענג על ה'". בשם ר' אשר זי"ע מספרים שאמר פעם שהיכן שגילה את הקב"ה לראשונה לא היה בתהלים ולא בתפילה ולא בתורה אלא היכן שבערו מידותיו... ויש על כך משל מהבעש"ט הק', לאדם שהלך ללמוד צורפות, ולאחר שלמד את כל הכללים ורכש את הכלים המתאימים התיישב במקום עבודתו וניסה להיות צורף, ניסה כך וניסה אחרת אך ללא הצלחה יתירה. חזר למקום לימודיו וטען למורו מדוע איני מצליח? אמר לו המורה: עשית הכל כשורה אך את העיקר שכחת - להדליק את הגחלת! והנמשל הוא נפלא, כי התורה והתפילה הינם כלים הנותנים לאדם את אפשרות הגישה לדבקות בה', אך האדם צריך להדליק את הגחלת, ואת הגחלת מוצאים בעבודת המידות. בעלבונות הגדולים שאדם נעלב ושותק, או בתאוות הגדולות שאדם מתאפק בהם ומתפלל לה' שישמור אותו, שם מועילים לו התורה והתפילה כדי שיגיע לדבקות האמיתית שיישאר לו שם אחר פטירתו.

עוד דוגמא מוחשית לרעיון של הפרי הארץ, מסופר בנביא על אלף הנביאים שבאו לאלישע ואמרו לו, ראינו בנבואה שאליהו הנביא מסתלק מאיתנו. אמר להם אלישע, אליהו הנביא לא יסתלק. לאחר זמן עלה אליהו בסערה השמימה. באו הנביאים ואמרו לאלישע, אליהו אינו בנמצא, אולי נלך לחפשו באחת מהמערות? אמר להם אלישע: אל תחפשו כי לא תמצאוהו... הלכו הנביאים לחפש ובאמת לא מצאוהו. מובא שמאותו יום ואילך נפסקה נבואה מישראל. ויש להבין מה בדיוק אירע כאן. בתחילה כשאמרו הנביאים שאליהו הנביא מסתלק אמר להם אלישע שלא כן הוא, ולאחר שהסתלק אמר להם אלישע שלא ימצאוהו? אלא יש לבאר כי הקשר של אלישע לאליהו הנביא היה קשר של רעיון בעוד הקשר של שאר הנביאים היה קשר לחיצוניותו של אליהו הנביא. ועל כן כשאמרו לאלישע שאליהו מסתלק אמר להם שאין זה נכון

כלל וכלל משום שהרעיון הרוחני שהנחיל אליהו הנביא הוא קנין בנפש שנשאר לנצח נצחים. אך אותם שחיפשו את החיצוניות בנביא, באמת לא יכלו למצוא אותו לאחר שנסתלק משום שהקשר הזה הסתיים... ולכן פסקה הנבואה מישראל – אותה נבואה שהתחברה לסממנים החיצוניים ולא חיפשה את הפנימיות של הדברים. ממילא גם כיום יש לנו את אותו משה רבינו ע"ה ורעק"א והרא"ש והראשונים והבעש"ט הק' ותלמידיו שאנו יכולים להתחבר אליהם דרך הפנימיות שהשאירו כאן. סיפור מעניין מספרים על הרה"ק ר' איציקל מסקווער זי"ע שהכריז פעם ואמר, היום אליהו הנביא נמצא בשוק! רץ הנכד שלו ועמד כל היום בשוק וחיפש ולא מצא. חזר לסבו ואמר לו, לא מצאתי אותו. שאל אותו, ומה כן ראית? סיפר לו הנכד כי עמד ליד השוק של הסוסים והתבונן בהם. וראה שיש רחבה מגודרת ובה הרבה סוסים, חלקם עומדים בהשקט ובנחת, וחלקם משתוללים ומנסים להתיר את החבל בו הם קשורים. והוא פלא גדול מדוע מנסים הם להשתמט מן החבל הלא בין כה לא יהיה להם לאן לברוח?... אמר לו ר' איציקל, גם האדם מנסה תמיד לבדוח אך לבסוף מגלה שאין לו לאן... ובזה גילית את אליהו הנביא, כי כשאדם לומד ממאורע גשמי שעובר עליו איזה דבר לעבודת ה', אז הוא פוגש את אליהו הנביא. כי בתוך הגשמיות הוא מוצא נקודה רוחנית.

(נכתב ע"י ר' נפתלי בינג הי"ו)

שהשמחה במעונם

הר"ר תנחום אדלר הי"ו לרגל נישואי הבן
הבה"ח בן ציון אדלר נ"י לרגל נישואיו בשעטומ"צ

יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה והיראה בדרך רבוה"ק

העלון נתרם ע"י הר"ר חגי זאבי הי"ו
זכות הרבים תעמוד לו ולבני ביתו להצלחה ושפע רב ברוחניות ובגשמיות.

מכון להוצאת תורת רבוה"ק מספינקא רח' דונולו 11 ב"ב.
להארות הערות הנצחות וקבלת העלון בדואר או במייל
ניתן לפנות לפלאפון: 0527645800 או **bingnaftali@gmail.com**

לע"נ ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל